

Naturture-Jørgensgård Skov

Nu falmer skoven...

Nu falmer skoven... og vores smukke lokale natur bliver i øjeblikket langsomt klædt i gule, orange, røde og brune farver. Det er en af denne årstids største naturattraktioner og da Aabenraa jo er beriget med et væld af løvskove der omkranser byen, har vi god og rig lejlighed til at betragte dette smukke syn. Et af de bedste kig til den falmende løvskov, får man ved at stå på afstand af den. Fx på sydsiden af Aabenraa Fjord, hvor man kan få et vue ud over vandet, over mod byen eller over mod den meget smukke Jørgensgård Skov. Jørgensgård Skov strækker sig ud mod Fjorden på en knap to kilometer lang strækning. Visse steder hænger træernes grene direkte ud over vandet og man kan på vindstille dage opleve det smukke syn at se de store træer spejle sig i Fjorden. Jørgensgård Skov er nu også smuk tæt på og med det fantastiske efterårsvejr vi har haft er det oplagt at gå en tur i skoven og kigge på de gyldne farver, svampene og de mange bær, bog, agern og nødder der hænger på træerne i øjeblikket.

Ture i Jørgensgård Skov:

Jørgensgård skov byder på mange dejlige turmuligheder, både for cyklister og for folk der vil nyde skoven til fods. Der er mange fine stisystemer at vælge imellem. Cyklister kan fx vælge at cykle ud ad Knapstien, som kan fanges fra Gl. Kongevej. Knapstien løber nord for Jørgensgård Skov og den er oprindeligt en tidligere "Kleinbahn", som nu er lavet om til en dejlig cykel- og gangsti, som går helt ud mod Stollig. Stien ender ved en asfalteret vej, og her kan man dreje til højre og cykle ind mod Åbæk Strand og herfra cykle videre ind i selve Jørgensgård skov. Vælger man at tage en tur i Jørgensgård Skov til fods, kan man vælge at starte helt inde fra Aabenraa by, fra Lindsnakkevej, hvor man kan "hoppe" direkte på skovvejen "Kystevejen". Kystvejen er den sydligste skovvej i Jørgensgård. Den går først bagom Jepsens arealer og efter ca. en kilometer kan man vælge at dreje til højre ned ad en lille idyllisk skovsti, der går helt tæt på kysten på en ca. 1½ kilometer lang rute. Turen ad denne lille sti er meget smuk. Man går op og ned, over store rødder, over små broer over bække, og hele tiden kan man se vandet. Man passere smukke gamle træer undervejs, bl.a. Kaptajn Bruhns Bøg, hvor der i gammel tid var festplads. Her sejlede byens befolkning ud og holdt fester. På gåturen er der bænke undervejs så man kan holde et hvil og sidde og nyde udsigten ud over Fjorden. Stien ender ved Åbæk, hvor

der er badestrand, borde og bænke og bålplads. Har man børn med er der her rig mulighed for at de kan kigge efter krabber, vandmænd og andet interessant i vandet, eller lege ved de store gamle træer der læner sig ud fra de stejle skrænter der er nær grillpladsen. Man kan herfra gå tilbage til byen ad Kystvejen. Undervejs tilbage passerer man den store træskulptur "Vikingen" som i 1995 blev skåret af den litauiske trækunstner Julius Urbanavicius. Vikingen står og skuer ud over Fjorden og det samme kan varmt anbefales alle at gøre, idet man fra den lille åbne plads hvor kunstværket står, har en af de smukkeste udsigter ud over Fjorden og det omgivende landskab. Skoven er varieret i dette område, hvor der bla. går kvæg og græsser i de lysåbne indhegninger om sommeren.

Jørgensgård Skov:

Jørgensgård Skov har en interessant geologi og historie. Store dele af skoven har altid været skovbevokset, fordi terrænet og den tunge lerjord har gjort det vanskeligt at opdyrke området. De relativt få fortidsminder der er i området bekræfter dette. Jørgensgård Skov ligger nærmest som en ø midt i de tunneldale der løber nord og vest for skoven. Skoven gennemskæres af stejle erosionskløfter, som giver en flot variation og voldsomhed i landskabet. Skoven var førhen præget af store gamle egetræer, men idag er det hovedsagelig bøge- og askeskov man ser. Jørgensgård skov tilhørte indtil reformationen i 1528 et spedalskhedshospital som var viet til Sct. Jørgen. Der er spor i skoven efter middelaldermunkenes lergravning til teglbrænding. Helt op i nyere tid har der ligget teglværker i området. Der er flere meget gamle stisystemer gennem skoven. Fx er der ved Åbæk en gammel hulvej, som udgør en del af et gammelt vejsystem fra Aabenraa til Åbæk. Også "Oldemors trappe", tæt på skovfogedstedet Jørgensgård, er rester af et gammelt stisystem. Dette havde udgangspunkt ved et sanatorium der i 1800-tallet lå nede ved Fjorden.

Indian summer:

Har de sidste mange ugers, ja man kan snart sige måneders, helt usædvanlige sensommer- og efterårsvejr påvirket skovens farver og løvfaldstidspunkt i år? Vi har det meste af sensommeren og det tidlige efterår haft ekstraordinært mange solrige og varme dage, med kølige nætter og tågede morgener, dette samtidig med at bladene på træerne langsomt har klædt sig i deres efterårsfarver. Dette fænomen kalder man i USA "Indian Summer". En ekstra sommer midt i efteråret.

Konsekvenserne for naturen har her i landet, ud over at sensommeren er blevet forlænget, været, at visse planter er blevet forvirrede fordi de tror at det er blevet forår. Dagslængden nu svarer nemlig til dagslængden i marts, hvor fx de første anemoner begynder at springe ud. En del lokale beboere har da også fundet nyudsprungne anemoner i Aabenraaskovene her i oktober og det er i år ikke usædvanligt stadig at finde blomstrende mælkebøtter, brombærbuske, storkenæb,

ranunkler, dagpragtstjerner, kamille osv. Varmen har også betydet at de kuldesarte insekter har kunne overleve i længere tid i år. Vi har fx stadig hvepse og på solrige dage sværmer dansemyggene stadig lystigt. Varmen gør også at mus og andre smådyr kan blive ved med at yngle uden at deres afkom fryser ihjel. Om "Indian Summer" har haft betydning for dette års løvfald og de farver naturen har fået, vil jeg lade være op til jer at bedømme. Ser det anderledes ud i år? Har nogen af jer "beviser" på tidligere/senere løvfald end vanligt, har i træer der er mere/mindre farverige end vanligt, eller har i bemærket andet usædvanligt pga den lange varme sensommer hører jeg gerne fra jer på ovennævnte mail.

Yderligere info:

Yderligere informationer om Jørgensgård Skov samt kort over skoven og dens stier, kan fås i folderen "Skovene omkring Aabenraa". Folderen kan findes ved indgangen til skoven i opsatte folderkasser. Endvidere kan den rekvireres på biblioteket, turistbureauet og Gråsten Statskovdistrikt.